

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Vidéken:
Egy hóra. 1 kor. Egy hóra. 1 kor. 50 fill.
Negyedévre . . . 3 „ Negyedévre 4 „ 50 „

Felolós szerkesztő:
SÍPOS BÉLA.
Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
Piacz-utca 47. és 49. szám.

Gyere vissza Tisza István!

Hívja az alkotmánypárt.

Debreczen, febr. 5.

A volt szabadelvűpárt és az alkotmánypárt közeledésének híre nagy szenzációt kelt a politikai világban. Csak természetes, hogy minden oldalról cáfolják.

Az alkotmánypárt félhivatalos lapja megjegyzi, hogy a végrehajtó bizottság tegnapi ülése nem foglalkozott a fúzió kérdésével, mert tegnapi nem is tartott ülést. Koncedálják, hogy az ülés nem tegnapi volt, hanem az utolsó napokban.

Az alkotmánypártban Nagy Ferencz a hatvanhetes elemek egyesítésének legtüzesebb szószólója és alig van valaki, aki ne szívesen látná ennek a tervnek a sikerülését. A fúzióról szóló hírt a következő információval erősítik meg:

Az új pártalakulásra irányuló törekvések egyre különösebb eredményekre vezetnek. A ma még csendes és háttérben vezetett akciónak az alkotmánypárt a forrása, amely szivszorongva néz az új választások elé. A függetlenségi pártnak ott van a reménye a már megkopott, de még mindig elég hangos programjában. A néppárt bizik erős szervezetében. Az alkotmánypártnak azonban egyetlen erőssége sincs. A kormány támogatása az általános választói jog idején még problematikus értékű, az ország hatvanhetes polgárai pedig nem különösen rokonszenveznek a koalícióval. — Ez a magyarázata, — hogy éppen az alkotmánypárt nem szünő gonddal keresi a módot, amelylyel legalább a mostani pozícióját megőrizhesse az új képviselőházban is. A párt végrehajtó bizottságának utolsó ülésén ismét szóba került a kérdés az egyik képviselő pozitív indítványt tett, mely az összes hatvanhetes alapon álló politikusokat egyesíteni akarta az alkotmánypárt cégére alatt. Az indítvány felett hosszú vita támadt, melyen gróf Andrássy Gyula ellenezte a tervet a leghevesebben.

— Ez a szabadelvűpárt reaktiválására vezethet — mondta állító-

lag — és több kárt okoz az alkotmánypárt tekintélyének, mint a mennyi hasznot hoz.

Konkrét határozatot a végrehajtó bizottság nem hozott, de kimondták, hogy tervet dolgoznak ki az alkotmánypárt szervezésére. A hír a képviselőház mai ülésén terjedt el s meglepetést és gunyolódó kommentárokat váltott ki a koalíciónak azokból a tagjaiból, akik — nem tartoznak az alkotmánypárthoz.

Természetesen, egész véletlenül, gróf Tisza István is tegnap több heti tartózkodásra Budapestre érkezett.

A tegnapi estét a Nemzeti Társaságban töltötte, ahol igen sok volt politikus járt, köztük gróf Khuen-Héderváry Károly is. A társalgás az alkotmánypárttal való fúzió hírei körül forgott és bár minden tekintet elárulta, milyen áhító vágygyal lesik a bukott rendszer emberei a feltámadásnak ezt a kellemes formáját, sorban erősítgették, hogy a klub tagjai egyáltalán nem kívánnak politikai szerepet játszani. Lukács László, a fúzió egyik legagilisebb hive, nem volt tegnap a klubban.

A Nemzeti Társaság a legközelebbi napokban gróf Khuen-Héderváry Károly tiszteletére vacsorát rendez.

A delegációk.

A magyar országos bizottság ülése.

— Távirati tudósítás. —

Bécs, febr. 5.

A közös ügyek tárgyalására kiküldött magyar országos bizottság egyesült négyes albizottsága ma délelőtt 10 órakor gróf Zichy Tivadar elnöklésével ülést tartott.

Hoitsy Pál előadó részletesen ismerteti a megszállott területeken levő csapatok kiadásainak és bevételeinek az 1908. évre vonatkozó előirányzatát. Bemutatja továbbá Bosznia és Hercegovina közigazgatásának az 1904 és 1905. évről szóló zárszámadásait. Végül ismerteti Bosznia és Hercegovina közigazgatásának az 1908. évre szóló költségvetését, amely körülbelül négy millió korona emelkedést mutat fel a kiadások terén. Ennek megfelelőleg emelkednek a bevételek is, úgy hogy maga a mérleg 45,241 korona felelőséggel van előirányozva. Kéri ennek tudomásul vételét.

Gróf Zichy Miklós kifogásolja, hogy a Boszniában elhelyezett csapatoknak kö-

rülbelül kétharmadrésze magyar csapatokból áll. Ezek illetményeiket nem Magyarországon költik el és így az ország egyrészt a felemelt kvóta, másrészt ezen csapatoknak Magyarország területén kívül való elhelyezése által kétszeres károkat szenved.

Hoitsy Pál előadó felvilágosításképpen kijelenti, hogy a tavalyi és tavalyelőtti delegációban a csapatoknak ezt az elhelyezését kifogásolja és hogy ennek folytán történtek is intézkedések, amelyek ezt az arányt Magyarország előnyére részben megváltoztották. Tavaly 22 magyar zászlóalj volt Bosznia és Hercegovinában, ma pedig csak 18 van.

Több felszólalás nem lévén, az elnök az általános vitát bezárja. Áttérve a részletes tárgyalásra, az albizottság a részleteket is az idevonatkozó határozattal együtt elfogadja.

Debreczen a kormányhoz.

Felterjesztések a miniszteriumokhoz.

A közigazgatási bizottság ülése.

— Saját tudósítónktól —

Debreczen, február 5.

A legsötétebb szabadelvű uralom idején nem részesült város olyan mellesben, mint ma Debreczen a „nemzeti kormány“ országirányítása alatt. Valahányszor Debreczen városa kért valami kedvezményt a „magas“ miniszterektől, mindannyiszor vagy egyáltalán nem kapott választ a felterjesztéseire, vagy „hazafias sajnálattal“ elutasítottak bennünket. De azért a hivatalos Debreczen továbbra is hűséges támogatója ennek a nagyszerű kormánynak, a melytől jó indulat helyett, elutasítást és mindig csak elutasítást vágott zsebre.

Ma a közigazgatási bizottság ülésén szóba került a város félelmi adminisztrációjáról szóló jelentés, a melyet szokás szerint felterjesztenek a kormányhoz. E jelentés tárgyalása kapcsán több bizottsági tag Debreczen város régi óhajtását hozta fel, amelyeknek újból való előterjesztését indítványozta.

Elsősorban Fejér Ferenc dr. tette szóvá a katonai csapatkórház körül való mizériákat, melyek eléggé ismertek. Majd szólt arról, hogy Debreczennek, a nagy Alföld metropolisának nincsen gyorsvonati összeköttetése a felföld gőcpontjaival. E kérdésben már

Gond nem játék! Siessen mindenki a Harmathy antiquariumba Fűvészkert-u. 14. Mert ott könyv, ami szép és hasznos, drága és jó; potom áron kapható!

a múlt évben tett felterjesztést a város Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszterhez s kérte, hogy a menetrendbe Kassa—Debreczen között gyorsvonati összeköttetést létesítsen. Ámde a függetlenségi elvek „nagynevű” minisztere egyszerűen hazafias sajnálkozással utasította vissza a kérelmet.

Most Fejér Ferenc azt indítványozta, hogy a miniszter újból keresse meg a Debreczen—Kassa közötti gyorsvonat ügyében.

Ezenkívül igen nevezetes indítványt tett Fejér Ferenc. Ez a pénzügyminisztert érdekli közelebbről. A fillér rendszer megváltoztatásáról van szó. Tudniillik a jelenlegi alkalmatlan pénzdarabok bevonásáról s új alkalmas pénzdarabok veretéséről. Az bizonyos, hogy az egy fillérest senki se tekinti értéknek. E helyett 5 filléresek verését kellene behozni. A husz filléresek sem alkalmasok a forgalomra, ezek helyett 50 filléres darabokra van szükség. Ajánlja Fejér, hogy a közigazgatási bizottság írjon fel a pénzügyminiszterhez ez ügyben, hogy a 2 filléresek, 1 forintosok és 20 koronás aranyak helyett a már említett pénzdarabokat hozzák forgalomba.

Majd Szabó Kálmán országos képviselő a tanyai gyermekek nevelése körül a vándortanítói állások rendszeresítését ajánlotta.

Csánky Viktor tanfelügyelő kijelentette, hogy ez nem alkalmas a nevelésre, de különben is a szaporodó tanyai iskolákkal a külsőségi tanügy kérdése meg van oldva.

Weszprémy Zoltán főispán szerint az indítványoknak a fél éves jelentésbe való beiktatása nem vezetne célra, e helyett jobbnak látná, ha a kormányt érdeklő ujtásokat külön felterjesztésben értesítené a város.

A bizottság így határozott. Felterjesztés megy a nagy kormányhoz, de hogy a kísérletezés sikerrel fog járni, az bizonytalan, hiszen nem szoktak nálunk cselekedni, hanem csak olykor-olykor igérni.

A lisszaboni királygyilkosság.

Megölték az új hadügyminisztert.

Kicsi a király koporsója.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, február 5.

Lisszabonból ma nyugtalanító hírek érkeztek. A táviratokból ugyan meg nem állapítható teljesen a helyzet, mert a cenzura visszatartja a nem tetsző tudósításokat. Így csak részben van fogalma arról a kulturáلامoknak, hogy Portugáliában mi megy végbe.

A mai táviratok a következők:

A király képviselője.

Bécs, február 6. Az ő felsége által kiküldött Dietrichstein herceg altábornagy

ő felsége volt szárnysegédje és Hoyos gróf kapitány, ma indultak el Lisszabonba, hogy résztvegyenek a király és a trónörökös temetési ünnepségén.

A sajtó felfogása.

Madrid, február 5. A sajtó általában kiemeli, hogy az új portugál király az államtanácshoz intézett szavaival helyrehozza az eddigi tévedéseket is a kiengeztelés politikáját követi.

Ujabb gyilkosság.

Lisszabon, február 5. **Az új portugál hadügyminisztert, Minas tábornokot, az összeesküvők meggyilkolták.**

Berlin, január 5. Lisszabonból jelentik: hogy a katonai bíróság 300 embert letartóztatott; ezek közt van sok újságíró, képviselő és tiszt, s ezek legnagyobb részét golyóval fogják kivégezni.

Zendül a hadsereg.

Berlin, január 5. A Vossische Zeitung lisszaboni tudósítója táviratozza. Teljes hitelt érdemlő forrásból értesülünk, hogy a 16. sz. gyalogezred és 1. sz. tüzérezred vonakodott kivonulni. A hadsereg zendülése megkezdődött. A helyzet sokkal komolyabb, semmint meglehetne irni a táviratokban, melyeket a cenzura továbbít.

Lisszabon, február 5. Azok közül kiket a gyilkosság színhelyén a rendőrök megölték kettő személyét sikerült megállapítani. Ezek Boieza Manuel és Da Koszta Alfredó Luisz pénztáros. Boieza a királyt, Da Koszta a trónörökösöt lőtte agyon. A harmadik megölt embernek személyét nem tudták még megállapítani.

Kicsi a koporsó.

Lisszabon, február 5. A két holttest behalzsamozásánál kínos dolog történt. A meggyilkolt király hatalmas testét bele akarták fektetni a koporsóba, a mely azonban nem volt elég nagy s intézkedni kellett, hogy új koporsót készítsenek.

Az új kormány.

Páris, február 5. A Matinnak jelentik Lisszabonból: A lakosság a gyásznak semmi jelét nem mutatja. Az új kormány Lisszabonban tartózkodó fogadtatásban részesült s miután a pártok vezetői nem akartak tárcát vállalni, ennél fogva azt a kabinetet csak átmenetinek tekintik. Hír szerint az új kormánynak legelső ténye az összes politikai foglyok szabadon bocsátása lesz.

Madrid, február 5. El Mundo jelenti Lisszabonból: Bár látszólag nyugodt volt a lakosság, mégis nyugtalanság jelei is észrevehetők. Katonaszág és hadihajók intervenciójától tartanak. A republikánusok a miniszterelnököt népszerűtlenné akarják tenni, amennyiben emlékeztetnek arra, hogy Ferreira Amaral a „Vasco de Gamma” hajón elfordult zendülés okozóinak és résztvevőinek megígérte a megkegyelmezést és ebbeli ígaretét nem tartotta meg. Hír szerint Manuel király első aktuusa amnesztia-rendelet lesz.

Debreczen a múlt hóban.

Közegészségügy és egyebek.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, febr. 5.

A város közigazgatási bizottsága ma délután tartotta meg rendes havi ülést, amelyen az előadók előterjesztették szokásos havi jelentéseiket. Ezek szerint rendkívüli esetek nem fordultak elő. Az egészségügy nem a legkedvezőbb s az adók behajtásáról hasonlóképpen nyilatkozott Faust Elek pénzügyigazgató is, aki tudvalevően azt szeretné, hogy mindenki az utolsó falatját is dobja bele az adóprésbe. Az ülésről részletes tudósítónk a következő:

Az ülés megnyitása.

Jelen voltak: Weszprémy Zoltán főispán elnöklelte alatt Kovács József polgármester, Vecsey Imre főjegyző, Magoss György, Körner Adolf, Szabó Kálmán, Bészler Károly, Rickl Antal, Tüdös János, Csánky Viktor, Juhász Ignác, Eisenman Oszkár, Latinovics Mihály, Király Gyula, Somossy Pál, Kocsár Gábor, Aczél Géa.

A város rendezése.

A polgármesternek jelentése szerint a rendőrség a múlt hóban letartóztatott gyilkosságért 1, magzatelhajtásért 1, lopásért 2, rendőri kihágásért 229 egyént. Ebből a kir. ügyészségnek 4 embert adtak át, a városról 35-öt eltoloncoltak, rendőrileg megbüntettek 229 egyént. Az első fokú iparhatóság által 28 iparigazolvány adatott ki, melyért 280 korona folyt be a házipénztárba.

Katonai létszám.

A katonai létszám a következő: Cs. és kir. közös hadseregbeli 1399 ember, 570 ló, honvédségi 902 ember, 461 ló. Mint átkelő beszállásoltatott 8 főtiszt.

Adózás.

A múlt hónapban az adóprés jól működött. Debreczen lakossága a következőképpen fizette be az adóját: Egyenes adóban 133,250 korona, helyegjövédékben 144,237 korona, jogilletékben 51,981 korona, díjjövédékben 1676 korona, hadmentességi díjban 401 korona, dohányjövédékben 160,997 korona, fogyasztási és italadóban 25,097 korona. A pénzügyigazgató fizetési halasztást 3, a pénzügyminiszter 49 esetben adott.

Közegészségügy.

Január havában a közegészségügyi állapotok rosszabbodtak. A légeső hurutos állapotai, de különösen az influenza rendkívül nagyszámban fordult elő. A hevenyfertőző kórok közül a kanyaró és vörheny szörványosan fordult elő, 2 kanyarós, 1 hasi-hagymázos, 1 megmerevedési eset halállal végződött. A köztisztaság ügy az utcákon, mint a magánházaknál hiányos volt, miért is szükséges volna, ha a rendőrség állandó és éber felügyeletet gyakorolna, ne csak akkor, a mikor járvány fenyeget.

Élet és halál.

A múlt hóban született: ev. ref. 117 fiú, 91 leány, zsidó 18 fi, 14 leány, r. k. 17 fi, 13 leány, g. k. 7 fi, 1 leány, összes születések száma 281. Elhaltak összesen 199 en.

Mindnyájan menjünk a Kölcsey kávéházba
ahol időnket kellemesen eltölthetjük.

Brykozinszky Franciszek Bécsben.

Feltörte a Szent-István templomot iz.

Ott 20.000 koronát lopott.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, február 5.

Brykozinszky Franciszek a debreczeni híres templombetörő, aki megszökött a fogház vasrácsoktól vértézett falai közül ismétellen beszéltet magáról. Ez alkalommal a bécsi rendőrség érdeklődik utána. Természetesen nem más okokból, mint elkövetett betörésekért óhajtja kérdőre vonni.

1903. év folyamán sorsa Bécsbe vitte Debreczen híres betörőjét, valódi nevén Iván Michnát. Itt is régi mesterségéhez folyamodott és jó fizető zsákmányul a bécsi Szent-István templomot szemelte ki. Választása jól sikerült és büntetésével együtt körülbelül 20.000 koronát lopott el a templomból. A bécsi rendőrség nyomozást rendelt el, de az minden tekintetben eredménytelen maradt.

Innen ment Iván Michna Lembergbe, ahol ismét betöréseket követelt el, a miért 13 évi fegyházra ítélték el, azután onnan megszökött. A bécsi rendőrség minderről nem tudott s Iván Michna sorsáról most értesült.

Tegnap aztán a bécsi rendőrség a bizonyosság okából megkereste a debreczeni rendőrséget, hogy Brykozinszky Franciszek arcképeiből küldjön egyet. Kéri a rendőrséget továbbá, hogy vegyen kézlennyomatot is, mert ha itt leüli büntetését, akkor a bécsi betörésekért fogják felelősségre vonni.

Szóval Brykozinszky amerre csak járt a templomokat sehol sem kerülte el, főleg pedig a Pádai Szent Antal perselyeit.

Színházunk jövője.

Zilahy szervezkedéséről.

— Saját tudósítónktól —

Debreczen, február 5.

A színházi bizottság legutóbbi ülésén, a mint azt kerülő uton halljuk, zárt ajtók mellett a jövő évi szerződésük ügyét tárgyalták. Eppen idejében — mert egy hónap — aztán vége a szerződésnek, s a színészanyag közül csupán az olesó marad a piacon — vagyis a Kamil és Bendeguzok, a kik rendes körülmények között a vásáros naményi Nemzeti Színházban szoktak domborítani.

Zilahy Gyula nem tette eddig közzé új tagjainak névsorát — a sajtó csak elvélve értesül egy-egy szerződésről. A tizenkettedik órában éppen ezért kötelességünknek tartjuk Zilahy szervezkedéséről egyet és mást elmondani.

A színház nagy változáson megy keresztül, sokan elmennek, sokan jönnek. Az eltávozók közül nem egyet könnyű szívvel bocsátunk a maga útjára, viszont néhány érdemes tagot őszintén sajnálunk.

Megtudunk nevezni szerepkört, ahol az igazgató nem csinált jó cserét, viszont meglohetős jó akvizícióhoz is jutott. Hanem, hogy rendet tartunk, szóljunk először az itt maradt tagokról, akikhez a jövő évben is szerencsénk lesz. A hölgyek közül a társulat első énekesnője Zilahyné minden tekintetben kész művésznő, a ki nagy európai színpadokon is megállja helyét. Az ő működése biztosíték énekes személyzetünk jövő sikereinek. Zsigmondy Anna sokat ígért, és semmit sem váltott be. Az utóbbi időben határozottan hanyatlott, s mind inkább a kezdőt láttuk benne, a ki nem tud, vagy nem akar szárnyra kapni. Mint segéd énekesnőt elfogadjuk, de nagyobb szerepet nem lehet rábíznunk.

Arról tehát, hogy Zsigmondy elsőrendű szubrett szerepeket játszik, beszélni sem lehet — s az igazgatónak kötelessége a távozó Lónyai Piroska helyett is egy teljesen megfelelő szubrett primadonnát szerződtetni. De nem ám noviciát vagy valamely ismeretlen nagyságot, hanem perfect színésznőt, aki egyaránt tud játszani énekelni és táncolni is. Ugy tudjuk, hogy Haller Irma, Krecsányi volt primadonnája szabad. Igen jó akvizíció volna, ha szerződtetné Zilahy.

Itt maradnak a szeretetreméltó és mindig kifogástalan Hahnel Aranka, a szépen fejlődő Báthory Marcsa, Lukács Juliska, a ki lassanként áttér végre az anya szerepkörre, valószínűleg hamarosan színpadra lép a régóta betegeskedő Arday Ida is, aki jeles művészi erő.

A férfiak közül itt maradnak Békés Ternyei, Bérczy, Horváth Kálmán, Arkossy, Ligeti, Tallián. Kívánatos, hogy jövőre nagyobb sikereket jegyezhesünk fel róluk, mert Horváth kivételével közepes eredménnyel zárják le a mérleget. Hol volt az idén Békés Gyula szép alakításainak láncolata? Ternyei az énekes bonvivánoskodással csaknem agyonvágta a szerelmes színészt. Bérczy semmit sem produkált a mi feltűnő eredeti és egyéni lett volna. Csak nem állott meg pályája legelőjén? Ligetit elkapta az első sikerek láza, s nem tudta magát kellőleg fegyelmezni Tallián pedig kölcsön adta valakinek a színészen nélkülözhetlen közvetlenséget és melegséget. Arkossy végre megtalálta az utat, a mely sikerekhez fogja őt vezetni.

Virágvasárnapkor eltávoznak Szakács Andor, Polgár Sándor, Bay László, Boda Ferencz, Jeszenszky, Szabó Irma, Lónyai Piroska. Ezek között nem egy olyan tag van, akit nehéz lesz pótolni.

Tudomásunk szerint hősszerelmes lesz Krasznay Ernő, aki már két ízben tagja volt színházunknak. Drámai hősnő Gázdny Aranka, tenorista Torma Zsigmond, énekes kómika Gerőffy Ida, komikus és operett rendező Ferenczy Frigyes. Ugy halljuk, hogy a színházi bizottság drámai szende szerződésére is kötelezte Zilahyt. Tudvalevő dolog ugyanis, hogy a bizottság sehogy sem akarja Hahnel Arankát drámai szendének elismerni. Miért — miért nem, ez a bizottság tiika.

Az új tagok egyike-másika — úgy tudjuk — jó nevű színész, a kik valószínűleg be is válnak. Csak erős kézre és nagy fegyelemre lesz szükség minden vonagon, hogy az itt maradtok az ujjakkal összetanuljanak s olyan előadásokat produkáljanak, a melyek színpadunk tradíciójához illenek. Több ambíció, élet és munkajához illenek. Több vezetés, erre van szüksége az egész társulatnak.

Elintézetlenül áll azonban a szubrett és a második tenorista kérdése. Ha nem

hoz Zilahy egy minden tekintetben vérbeli, elsőrangú szubrett énekesnőt, s vallja kárát, mert az operettek vonzereje mégis csak a primőr szereplő kedvességén és egyéni báján fordul meg. Második tenoristát a szerződés — de a szükség is követel. Ezt a kérdést is okosan kell megoldani. Nem tudjuk ki szokta a kórust szerződtetni, de az új szerződéseknel figyelmébe ajánljuk az illetőknek, hogy nem multhatatlanul szükséges olyan kóristánékat szerződtetni, a kik a *custózzai* útköznetnek szemtanúi voltak. Ha már történelmi dátumokhoz ragaszkodik az igazgató, lapozzon előre a legújabb kor történetében és állapodjék meg későbbi dátumnál. Egy deranzsirozott kórus és az üde vidám arcok csoportja azonnal más hatást gyakorol a nézőre.

Ezek után megállapíthatjuk, hogy ha az új tagok beválnak, ha minden szerepkör be lesz töltve — ha az igazgató komolyan lát neki a munkának, ha nem sajnálja a pénzt a darabok kiállítására, a tagok gázsijára, akkor megkapjuk azt a társulatot, a mely ugyan eget nem ostromol, de boszantani sem fog bennünket. És az öreg színházi emberek, a kik tudják, hogy a magyar színészet soha nem szűkölködött, ugy tehetségek dolgában mint az utolsó tíz évben, azok megelégednek azzal is, hogy ha nem boszankodnak a színházban. Különben a pergő idő hamarosan elhozza a Virágvasárnapot — a mikor majd tapasztalataink után mondhatjuk meg Zilahy Gyulának az igazságot.

A Csokonai-kör a közönséghez.

Taggyűjtési mozgalom.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, febr. 5.

A Csokonai kör választmánya legutóbb tartott ülésében elhatározta, hogy nagyobb mértékű anyagi támogatásért fog fordulni Debreczen művelt társadalmához.

E támogatást oly formában várja a Csokonai-kör, hogy minél számosabb alapító és rendes tagot kíván megnyerni a közönség sorából; e végre felszólító körlevelet intézett a városban székelő főbb hivatalokhoz és a nevezetesebb egyesületekhez.

A körlevél egész szövegében így hangzik:

Bizonyára jól ismeri T. C. azon nemes és nagy fontosságú célokat, amelyeknek megvalósítására törekszik a Csokonai-kör Debreczen irodalmi és közművelődési életében. Irodalmi felolvasások, ismeretterjesztő előadások tartása, irodalomtörténeti és történelmi emlékünnepek rendezése, emléktáblák felállításai, továbbá a Csokonai-kultusz ápolása, mire a kört már neve is kötelezi, mind oly feladatok, melyeknek méltó módon való teljesítéséhez nemcsak kitartó szellemi munka, hanem tekintélyes anyagi erő is szükséges.

Ez az anyagi erő — fájdalom — nem áll kellő mértékben rendelkezésünkre. A kezelésünk alatt levő vagyonnak legnagyobb része le van kötve külön célokra, az emlékkertek és a Csokonai-szobor fenntartására; tagjainknak, akiknek száma most is csak 500 körül jár, évi díjából a folyó szükségletekre sem telik, nehogy nagyobb alkotásokra jutna, pl. irodalomtörténeti források közzétételére, Csokonai életrajzána megírására, Csokonai összes műveinek kritikai kiadására.

Törlesztéses kölcsönöket

olesó kamatra, földbirtokokra és házakra a legelőnyösebb feltételek mellett igen rövid idő alatt eszközöl. Drágább kamatu meglevő kölcsönöket Olesóbbra cserél az Ingatlan és földhitel forgalmi Intézet Grossman és Mandel Debreczen, Hunyadi-u. 17, sz. Felvilágosítást díjmentesen ad

Mind e körülmények arra indítják a Csokonai-kört, hogy Debreczen városának művelt közönségéhez forduljon, s hoz a közönséghez, amelytől sohasem hiányzott a nemes és szép iránti áldozatkészség, még kevésbé a magyar irodalomért és műve lődésért való lelkesedés. Bizalommal kérjük tehát T. C.-t, kegyeskedjék a jelen sorainkhoz mellékelt aláírási ívet a vezetése alatti testületben köröztetni és a gazdasági ügy érdekében odahatni, hogy minél többen lépjenek be körünk alapító és rendes tagjai közé.

A Csokonai-kört s a kör elé tűzött magasabb rendű irodalmi és művelődési célokat T. C.-nek becses jóindulatába ajánlva s az aláírási ívet f. év március 1-ig minden esetben visszavárva, megújítjuk kérelmünket és maradunk a debreczeni Csokonai kör választmányának nevében Debreczenben, 1908. január havában.

hazafias tisztelettel

Géresi Kálmán Kardos Albert
elnök. titkár.

Debreczen város kára.

A Márton—Székely sajtópör.

A tárgyalás második napja.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, február 5.

A kir. törvényszék esküdtbirósága ma folytatta annak a sajtópernek a tárgyalását, melyet Márton Imre indított Székely Imre szerkesztő ellen. A mai tárgyaláson befejezték a tanuvallomásokat, a melyből érdekesebbnél érdekesebb dolgok tűntek ki annak igazolására, hogy Székely Imrenek mennyire joga volt felszólalni a város vagyona érdekében.

Nevezetesen kiderült Ember Lajos volt nyomdai művezető előadásából, hogy a város nyomdájában ezeltől lehetetlen gazdálkodási viszonyok uralkodtak. Tudatosan nyomtatták a mit sem jövedelmező Debreczen a város számlájára. Meg voltak győződve, hogy ez a lap vállalat csak deficitel jár, de szükség volt rá. Hogy miért arra is válaszolt Ember Lajos:

— Politikából!

Politikából nyomtatták hitelbe Márton Imre pártjának a lapját.

A „politika“ értelmét úgy magyarázta Ember Lajos, hogy annak idején felmerült a városi nyomda eladásának eszméje. Érdekelt felek ezt nem akarták s azért kellett a „Debreczen“-t a város pénzéből előállítani, hogy a törvényhatósági bizottság tagjait, megdolgozthassák, hogy a város nyomdája továbbra is házi kezelésben maradjon.

Hát ez a politika élénken világítja meg a városnál uralkodó gazdálkodást s mint az események igazolták, így is történt. A Debreczen nyomásáért a városi nyomda házi kezelésben maradt.

A mai tárgyalásról tudósításunk a következő:

Második nap.

A tárgyalás elején elnök bejelenti, hogy Kovács József polgármester szóbeli idézésre nem hajlandó megjelenni.

Hoffmann Sándor nyomdatulajdonos és lapkiadó az első tanu. Előadja, hogy Debreczen 1895. október 1-től 1904. január 1-ig nyomták az ő nyomdájában. A Debreczen kiadása deficitel járt s ezért

hagyta abba a kiadását. A párt rendelkezett a szellemi-részre vonatkozólag s akadályozta a lap modern kibontakozását. Székely a Debreczen körülbelül olyan szerződéssel vette át, mint ő. Arról hallott beszélni, hogy Márton a főjegyzővel sokat tárgyalt, hogy a lap kiadását a városi nyomda átvegye, de közvetlen tudomása nincs róla, hogy Márton Imre befolyása révén jött volna létre a szerződés a nyomda és a lap kiadói között. A nyomdavezetőtől hallotta, hogy Székely semmi befolyást nem gyakorolhat a lap anyagi részére s ő is rendes fizetést kap. Arról is van tudomása, hogy mikor a városi nyomdától a László nyomdába vitték a lapot, ott is több ezer koronára rugott az adósság.

A tanu letette az esküt vallomására. A következő tanu Keresztessy István volt.

Politikából.

Keresztessy István: A „Debreczen“-t Székely kezdeményezése, indítványa folytán vette át a városi nyomda. Az áprilisi szerződéskor az adósság 2090 korona volt s ez az végéig 10,000 koronára emelkedett. Ő beszélt gyakran Vecsey Imrével s indítványozta, hogy a lap reggel jelenjék meg. Márton Imrét a deficitről tudósították, mert a főjegyző nem akarta, hogy a lapot a párt tudta nélkül beszüntessék.

Tudta, hogy a város károsodni fog a Debreczen nyomtatása által, de azért „politikából“ ragaszkodott hozzá. Akkor ugyanis rossz hangulat volt a városban a nyomda ellen és akkor volt tervbe véve a nyomda önálló kezelésbe vétele, tehát azt akarták, hogy a bizottsági tagok ehhez járuljanak hozzá és ne határozzák el a nyomda eladását, vagy bérbeadását. Ha a lapot elvitték volna, ez esetleg nem lehetett volna lehetséges, így pedig tá mogatták a közgyűlésen. Azt tapasztalta, hogy a Debreczen adóssága folyton emelkedik és szaporodik.

A hozzáintézet kérdésekre azt vallja továbbá, hogy Mártont értesítették a nyomda költség szaporodásáról.

A tanu letette az esküt.

Ezután a városi nyomda üzleti könyvéből megállapították, hogy 1904. április 18-tól kezdve nem a Székely Imre nevében könyvelték el a lapnyomatási árát és a felmerült tartozást, hanem „Debreczen kiadóhivatala“ rovat alatt. A nyomda másoló könyvéből olvastak fel ezután három levelet.

Ezek szerint 1903. április 6-án arról értesítik Márton Imrét, hogy sok a lap tartozása és e miatt nem nyomtatják tovább. Junius 23-án arról értesítik Márton Imrét, hogy ha ugyanazon hónap 30-áig a vállalt feltételek teljesítve nem lesznek, az óvadék nem rendeződik és 2000 korona nem fizetődik az adósságra, akkor visszavonhatatlanul beszüntetik a lap nyomtatását.

Székely Imre azután előadja, hogy a lap mindennapi megjelenéséhez szükséges óvadékot megszerezte, de a költséget kellett fizetni.

Vecsey Imre erre vonatkozólag azt állítja, hogy a kaució megszerzése Székely Imrét terhelte.

Márton Imre: A kaució ügyét Székely Imre egy váltóval rendezte, melyet forgatóként irt alá Vecsey Imre főjegyző.

Székely: Ő csak báb volt az egész játékban, a váltót is csak szivességből írta alá. Később mikor ismét kellett a kamatot törleszteni, akkor a pénzt a Márton irodából küldték föl az Óvadék Banknak az ő nevében.

Vecsey: Arról volt szó, hogy az óvadék kamatait a nyomda fizesse. Azonban a lap jövedelméből nem volt annyi bevétel s a nyomda saját jövedelméből nem volt hajlandó fizetni. Ekkor találták ki a váltót kisegítő expedienst gyanánt.

Székely: Megjegyzi, hogy az általa

aláírt váltóra sem kapta ő a pénzt, hanem a Márton iroda vette föl s az küldte föl a Banknak.

Márton Imre 1905. január elsején a városi nyomdától átvette a pénz kezelését. Ő szedte be a befolyó pénzeket és ő fizetett, de neki, aki névleg kiadó volt, erről soha el nem számolt. Ez a körülményt is bizonyítja, hogy ő csak névleges, de nem komolyan vett kiadó volt, mert különben minden elszámolás nélkül nem kezelheték volna az ő pénzeit. Pedig neki mai napig sem számoltak el.

Ezzel befejeződött a tanukihallgatás és a törvényszék határozata szerint megeskették vallomására a főmagánvádlót. Ezzel a tárgyalást déli szünetre felfüggesztette az elnök.

Délutáni tárgyalás

Kevéssel 3 óra után nyitotta meg ismét dr. Oláh Miklós elnök a tárgyalást.

Dr. Kőrösi a főmagánvádló képviselője indítványt tesz az iránt, hogy mely csatolt okiratok olvastassanak fel,

Dr. Révi védő: Nem tart szükségesnek egyetlen ily okirat felolvasását sem, mivel elég bizonyítékok a megjelent inkrimínált hírlapi cikkek. Azonban ő nem zárkózik el ettől, de ismétli, hogy magában a vádban benne van mindaz, amelyek a felolvasni kívánt okiratokban benfoglaltak. Egyrészt mégis kívánja a felolvasást, mert legalább ki fog tűnni a polgármesteri és más, ebben illetékes hivatalnak tévedése.

Székely: egyetért védőjével és kéri még a 1906. nov. 18., 20-iki cikkek felolvasását. Ellenzi azonban a nov. 22-iki cikkek felolvasását, mert az szerinte csak hangulatkeltés.

Kőrösi: Ragaszkodik a nov. 22-iki cikk felolvasásához.

Elnök: Felfüggeszti a tárgyalást, hogy a bíróság az indítvány felett határozatot hozzon.

Felolvassák a cikkeket.

Elnök: A kir. törvényszék elrendelte az indítványozott cikkek felolvasását, valamint a vádlott által ellenzett 1906. nov. 22-ik számú cikk felolvasását is. Egyben megállapítja, hogy Székely ellen 2089 korona erejéig a városi nyomdának egy ma is folyó pere van.

Ezután felolvasták a „Debreczeni Reggeli Ujság“ 1906. november 17-én „Titokzatos gyűlés a városházán“ című cikket. 1906. november 18. „Kis önzetlenség“ című cikket, melyeket Székely irt; a Debreczen november 22. „Hol az igazság?“ cikket, amelyet Márton Imre irt. Továbbá a szerződést, mely 1904-ben (Székely és Márton Imre között jött létre. A szerződés szerint a lap hetenként 5-ször jelennek meg esténként és a szerkesztő-ségi különböző kiadásokat Székely tartozik viselni és társul Loránt Józseffel; az Általános Óvadékbank levelet, amelyben az általuk letett óvadék iránt sürgős intézkedést kérnek Székelytől; a városi főjegyzőnek Márton Imréhez intézett levelet, melyben közli Mártonnal, hogy Székelynek és Lorántnak felmondta a lap szerkesztését, valamint a Mártonnak már válaszolólag irt levelet, melyben tudatja, hogy visszavonta a felmondást és szept. 30-ig a városi nyomdában való nyomást nekik biztosította; különféle a „Debreczen“ kiadóhivatala által kiállított számlákat; a polgármester levelet, továbbá még több levelet, amelyeknek éppenséggel különösebb hatása a vádra nézve nincs.

Észrevételek.

Székely: Észleleteket tesz a felolvasásra. A felolvasott egyik cikkben Márton Imre mélyen megsértette őt becsületében. A polgármester Vecsey információi alapján eszelekedett. A kiadóhivatalban

történb
nem ta
történb

vadat
lyólag.

kérdés

E

szertint
tekhez,
vagy k
követte

I.
önzette
nyek
nem me

A
zott. A
igen-ne
rozott.

E
beszéd
Márton

D
hogy ő
megtár
főmagá

vádlo s
viseltjé
az esk
van val

a védel
köteless
nyilván

a város
vállalk
fizetett.

folyam
nem bü
azzal, h
telen ut

hogy r
ujszágírá
sohasen
szükség

A
beszéd
10 óráig
miatt fe

Cs
árhusz.
Pé
Sz
Vá
Vá

magya
kapjuk
magyar
adásra.

dr. Far
ki. Az
hogy m
énekes

leg ker
becsü
melyben
Horváth
lián, Bé

ken új
előadás
érdeklöd

művészn
lesz a M
ben. A
délködés

történhetek téves dolgok, de ez ő hozzá nem tartozott. Különben is minden lapnál történhetnek tévedések.

Kőrösi: Becsületsértésben is kéri a vádat folytatni a felolvasottakból kifolyólag.

Dr. Révi: Nem ellenzi ezt.

Elnök: Ismét szünetet rendel el a kérdések megvitatása miatt.

Szünet után.

Elnök: Kihirdeti a határozatot, mely szerint a kérdést fel kell tenni az esküdtökhöz, de úgy, hogy hatósági személy, vagy közmegegyezésben eljáró egyén ellen követetett-e el a támadás.

I. kérdés: Bűnös-e Székely a „Kis önzetlenek” című cikkben írt közlemények megírásában? Erre a törvényszék nem mel felelt.

A becsületsértésben igen-nel határozott. A többi 16 kérdésre nézve 14-szer igen-nel és két esetben nem mel határozott.

Ezután Kőrösi Kálmán elmondta vád beszédét, amelyben az ügyben szereplő Márton Imre eljárását szépitgette.

A védbeszéd

Dr. Révi védő: Beszédét azzal kezdi, hogy örömmel van itt mint védő, mert a megtámadott igazságot kell védenie. A főmagánvádló képviselője szerinte nem mint vádló szerepelt, hanem igenis mint képviselő, Mártonnak védője. Döntsek el az esküdtökhöz, hogy mennyire szüksége van valóban Mártonnak ebben az ügyben a védelemre. Székely Imre nehéz újságírói kötelességét teljesítette, akkor midőn a nyilvánosság elé hozta azt, hogy Márton a várost rá akarja bérni ismét egy olyan vállalkozásra, amelyre már egyszer ráfizetett. És bebizonyosodott a tárgyalás folyamán, tehát világos, hogy Székely nem bűnös Székelyt nem lehet vádolni azzal, hogy az újságírással magának helytelen uton pénzt szerzett volna. Nemcsak, hogy nem szerzett, de 20 év óta tartó újságíráskodása alatt nem tudott magának sohasem mást szerezni, csupán mint a legszükségesebbeket.

Az általános tetszést aratott szép beszéd után az elnök holnap délelőtt fél 10 óráig az ülést az idő előrehaladottsága miatt felfüggesztette.

SZÍNHÁZ

Műsor:

Csütörtök, Jean Jeanette A Rokkant árhusz. Népszinmű. C.

Péntek, Rang és mód. Szinmű. A.

Szombat, Nap és hold.

Vasárnap délután, Csereléányok.

Vasárnap este, Milliárdos kisasszony

— **Jean Janette és Tündérlak magyar honban.** A színházi irodától kapjuk a következőket: Két tősgyökeres magyar író darabja kerül holnap előadásra. Jean Jeanette városunk szülötte dr. Farkas Imre jónévű író tollából került ki. Az előadás a szerző is jelen lesz, hogy megjelenésével is növelje kedves kis énekes darabjának fényét. Ezzel egyidejűleg kerül előadásra Szigligeti Ede örökbebecsü népszinműve a Rokkant huszár, melyben a főbb szerepeket Zilahyné, Horváth Kálmán, Báthory Marcsa, Tallán, Bérczy, Szakács adják.

— **Rang és mód.** Holnap, pénteken újból a Rang és mód szinmű kerül előadásra, amely minden alkalommal élénk érdeklődés tárgyát képezte.

— **Dobsa Margit** a Népszínház művésznője vendégfellépte vasárnap este lesz a Milliárdos kisasszony Évi szerepében. A művésznő felléptét általános érdeklődéssel várja a közönség.

Megfagyott az országuton.

A pálinkázás halottja.

Saját tudósítónktól.

Debreczen, február 5.

A balmazújvárosi határban megfagyva találtak a csendőrök egy asszonyt. Vince Péterné az illető, akinek férje gazdasági cseléd az újvárosi Semsy féle uradalomban. Felesége nagyon szerette a pálinkát és azt az utóbbi időben oly mértékben élvezte, hogy már a legrosszabbtól lehetett tartani.

A tragédia be is következett. Tegnap is úgy történt, alaposan berugott és ilyen állapotban kullogott haza felé, utközben leült pihenni. Eközben elnyomta a buzgóság és végig nyult a fagyos havon. Itt érte utól végzete. Míg ő a pálinkától elnyomottan aludt a havon, addig az erős hidegtől megfagyott. Ugyhogy amikor rátaláltak már nem volt benne élet.

Az orvosi vizsgálat a megfagyáson kívül még alkohol mérgezést is konstatált. A megfagyott asszony eltemetésére a kir. ügyészség megadta az eltemetési engedélyt.

UJDONSÁGOK.

Szerkesztőségi telefont sz. 339.

Szerkesztőségi ó.: d. e. 8—12 d. u. 2 ó. éjjeli 2. Szerkesztőség és kiadóhivatal Piac-utca 47. sz.

Debreczen közigazgatása. A közigazgatási bizottság mai ülésén mint la punkt más helyén olvasható felolvasták a múlt évről szóló jelentést. Ez feloleli Debreczen közigazgatásának történetét. Minden nevezetesebb eseményt, amely a különféle szakmákba tartozik. A jelentést felterjesztik a miniszteriumba.

— **Dohánytermelők értekezlete.** Az ország dohánytermelői Hartsten Nándor hajdumegyei nagybirtokos kezdeményezésére Debreczenben e hó 9 ikére értekezletet terveztek tartani, amelynek egyedüli tárgya a dohányárak felemelése lett volna. Azonban, mint Hartstein Nándor lapunkat értesíti, ez az értekezlet február 9 ikéről elmarad és az országos nagygyűlés egy későbbre kitűzendő tárgyaláson fog megtartatni.

— **Az általános takarékpénztár r-t egy éve.** A debreczeni pénzpiac egyik előkelő tényezője, az általános takarékpénztár most adta ki üzleteléről szóló jelentését. Vettük a mérleget, amely szerint a nyereség 70,676 korona 26 fillér. Az intézet közgyűlését e hó 23-án tartják meg, amely alkalommal az igazgatóság azt a javaslatot teszi, hogy a nyereségből az intézeti tartaléktöke 50 ezer koronára egészítsék ki s a fennmaradó összegből részvényenkint 8 K osztalékot fizessen. Az üzleteredmény elénken illusztrálja az Általános Takarékpénztár igazgatóságának dicséretes és önértetes működését, ami az elmúlt válságos gazdasági esztendő tekintve nagyon is figyelemre méltó s egyszersmind bizonyosága e pénzügyi fejlődésének. Itt említjük meg, hogy az igazgatóság, az intézet

egyik agilis tisztviselőjét, Emerich Zsigmond főkönyvelőt cégvezetői jogosultsággal ruházta fel.

— **Betegforgalom.** A közokórházban a betegforgalom a következő volt. Január hóra átjött 278 beteg. Január hóban felvettek 422 férfit és nőt, kibocsátottak 314 gyógyultat. Meghaltak 30-an. Február hóra maradt 356 beteg.

— **A szabad iskola** mai csütörtöki előadása, amelyet dr. Kovács Gábor jogtanár tartott volna meg, a teremnek előjárósági gyűlés miatti elfoglalása folytán elmarad. Ez előadás későbbi megtartásának idejéről értesíteni fogja a közönséget a szabad iskola vezetősége.

— **A mentők működése.** A mentő egyesület eseteinek száma január havában 51. Ebből nappali 40, éjjeli 11. A testület igénybe vétetett a hatóság által 26 magánosok által 25 esetben.

— **Halálozás.** Özv. Szabó Józsefné szül. Ujfalussy Jusztina tegnap délután 2 órkor életének 79-ik évében elhunyt. Temetése ma délelőtt 10 és fél órkor lesz a Morgó utcai gyászszobából.

— **Iparművész Debreczenben.** Az iparművészet iránt való érdeklődés felkeltése céljából indított mozgalom egyre nagyobb arányokat ölt. Bodor Géza iparművész, ki eddig a fővárosban élt és ipari munkáival ott jelentős sikereket aratott Debreczenbe költözött. A tehetséges iparművészt ajánljuk a szép ipari munkát szerető közönség figyelmébe. Bodor főként művészi tervezésekkel foglalkozik.

— **A debreczeni függetlenségi-kör** f. hó 22-én tartja szokásos téli táncmulatságát a „Bika” dísztermében. A rendezőbizottság mindent megtesz, hogy függetlenségi-kör báljához fűződő jó hírnév az idén is valóra váljék. A meghívókat most küldözik széllyel. Akik tévedésből meghívót nem kapnak, de arra igényt tartanak, forduljanak a kör Csapó-utcai helyiségében levő rendezőbizottsági irodához.

— **Dalestély teával.** A Szent-László dalegylet március hó 1-én a farsang utolsó vasárnapján az Arany-Bika dísztermében tartja dal, zene, szavalattal összekötött év első dalestélyét. Motesiczky Hugóné urnő elnöklete alatt százas hölgybizottság alakult, mely azon fáradozik, hogy az estét minél fényesebbé tegyék. A dalestély műsora igen gazdag és választékos lesz. Sikerült a rendezőségnek megnyerni a Wilson nővéreket, akik különböző nemzetiségi táncokat fognak bemutatni. Egy bájos csoport leány pedig a magyar palotást fogja bemutatni. Jegyek már kaphatók Kontsek Géza és Pintér Gusztáv urak üzletében.

— **Tűz a tanyán.** Kedden éjjel Hadházon a Voll Adolf tanyáján tűz ütött ki. E tűzben elpusztult 3 ökör. Valószínűleg gyújtogatást történt. Ily irányban folyik a nyomozás.

— **Találtatott** egy összehajlós kulcs, egy bunda, 1 szűr, 1 szőr kézi táská. Igazoltt tulajdonossa átveheti a belvárosi rendőrkapitányságnál. Debreczen, 1908 évi január hó 31.

— **Meghaltak.** A debreczeni állami anyakönyvi hivatalban a tegnapi nap folyamán a következő halálozásokat jelentették be: özv. Szabó Józsefné ev. ref. 79 éves, Grünfeld Dezső izr. 21 napos, Varga Sándor ev. ref. 1 éves, Erdélyi Ferenc róm. kath. 42 éves, Terdik Eszter ev. ref. 18 éves.

— **Iparművészeti kiállítás.** Becses rendelőknek és a n. é. közönség tudomására hozom, hogy f. év február 7. 8. 9. én pénteken és szombaton reggeli 9 órától

esti 8-ig. és Vasárnap 9-12 ig az Iparfestület Disztermében Iparművészeti kiállítás rendezek melyre a h. é. közönség b. figyelmét ez uton is felhivom. Kovács Gyula műasztalos Darabos-u. 17.

— **Weissenbacher** féle salgótarjáni Conac a legtisztább borpárlat, Kontsek Gézánál.

— **Gummi különlegességek** Gyórfi Sándor kötszerésznél Simonfi-u. 2 sz. a. a hol mindenféle kötszerek javítása és keztyük tisztítása eszközöltetik.

Szabó-féle pármal ibolya-szappan a szappanok ideálja. Rendkívül kellemes, lágy habzása, finom ibolya-illatú s bőrpuhító hatása olyan hogy egyetlen külföldi szappan sem versenyezhet vele. Készíti Szabó Béla pipereszappangyáros Miskolcson. Darabja 80 fillért kapható: Debreczenben minden gyógyszerárban továbbá Jósza és Jóna, Rácz Herman droguistáknál, Márton Gyula, Kontsek Géza, Kontsek Kornél, Benyáts E., Komlóssy L., Mentze H., Kálnai L., Füstös D., üzletében. Ujfahértón Trón Gyulánál H.-Szoboszlón Körner Bélánál.

TAVIRATOK.

Magyarország és Oroszország.

Budapest, febr. 5. Londonból jelentik, hogy a Daily Telegraf jelentése szerint Oroszországban nagy viszályt szült Aerenthal külügyminiszter expozéja. Pétervárott diplomáciai körökben az a felfogás, hogy a viszony igen feszült a monarchia és Oroszország között.

Új törvény.

Budapest, febr. 5. Az igazságügyi bizottság ma ülést tartott, melyen Gúntner Antal elnökölt. A bizottság a kereskedelmi üzletek átruházásáról szóló törvényjavaslat tárgyalásával foglalkozott. A javaslatot általánosságban és részleteiben elfogadták.

Orosz-török háború.

Berlin, febr. 5. Az orosz-török háború kitörése órák kérdése, pedig Oroszországnak rendkívüli szüksége van most a békére. Kisebb összeütközések már is történtek. A perzsa sah is mozgósította hadseregét.

Magyar fősztolgabiróból horvát főispán.

Budapest, febr. 5. A király Rajesics Gedeon báró Temes megye tb. fősztolgabiróját Verőce megye és Észék város főispánjává nevezte ki.

A dési képviselőválasztás.

Dés, február 5. A függetlenségi 48 as párt Gál István jelölte a megüresedett képviselői mandátumra.

Szénegázmérgezés.

Szombathely, febr. 5. Stukics Károly németbükisi lakos és apósa, Krausz Márkus az éjjel szénegázmérgezés következtében meghalt. Stukics feleségét és leányát sikerült megmenteni.

Maunon meghalt.

Páris, febr. 5. Maunon törvényszék főgondnok, aki a Dreyfus ügyben főszerepet játszott meghalt.

Elhamvadt község.

Budapest, febr. 5. Zalaegerszegről jelentik, hogy Bölöske zalamegyei községben tűz ütött ki, mely csaknem az egész falut elhamvasztotta. Öt emberélet esett martalékul a lángoknak, köztük Csertics József 16 éves lónka

nevű leánya, aki kisebb testvérét akarta a lángok közül kiragadni. Ötvennégy ház teljesen leégett, azonkívül tömérdek állat és takarmánynemű is elpusztult.

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Óriási szőnyeg raktár!!

Függönyök, ágy- és asztalterítők, linoleum — bőrvásznak

Flanelltakarók.

Valódi perzsa szőnyegekben

óriási választék.

Elekes és Társai

okl. gépészmérnökök, budapesti cég. Piacz u. 63. sz. a.

villanyvilágítási és erőátviteli szerelési irodát nyitott.

Modern lámpatestek kiállítása.

Villanyvilágítási és erőátviteli berendezések szakszerű kivitele.

Terv és költségvetés díjtalan.

Bővebb felvilágosítást nyújt Löbl Gyula és Tsa látszerész.

Megfogtam!
Csakis a már 20 év óta ösmert és törv. védett **Schrader Gyula-féle** likőr patronnal

készíthetjük a legf. **dessert-** és tábla liköröket, keserüket és pálinkát, curacao, maraschino, vanília, Cognac, rum stb. stb. **magunk**, még pedig a lehető legegyszerűbben és legolcsóbban. Nem sikerülés kizárva. Kb 90-féle raktáron. Patrononként 2 és fél literre elég 80—140 fillér.

Hugo Schrader, ez. Jul. Schrader Feuerbach-Stutgart.
Brosurák köszönő levelekkel ingyen Ausztria Magyarországi főraktáron által **WILH. MAAGER, Wien III/3. am Heumarkt 3.**

Villamos-világítási és erőátviteli

berendezések,

lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére, legolcsóbban és a legnagyobb szakértelemmel

a Ganz-féle Villamossági R. T.

debreczeni ópl eszevelősége

(Piacz-u. 72.) által kértnek.

Szakszerű felvilágosítással, tervszetekkel és költségvetéssel bárkinek díjtalanul szolgál.

Világítótestek, cellák és szerelvények nagy választéka.

Telefon sz. 568. Telefon sz. 568.

Telefon 210.

Telefon 210.

Földes és Vajner

elektrotechnikai vállalata

Debreczen nagytrafik udvar.

Legolcsóbban és szakszerűen készítenek villamos világítás és erőátviteli berendezéseket, házi és magán telefonok, villanycsengők berendezését és karbantartását, villany-, benzin- hőlég és nyersolaj motorok javítását, orvosi fizikai műszerek készítését és javítását és minden e szakba vágó legkomplikáltabb munkákat.

Villamos Világítás és Erőátvitel.

Fényes világítás a Dr. Just Wolfram lámpákkal Lakások, kávéházak vendéglők, üzletek és kirakatok részére.

Berendezések szolid és a legkiválóbb szakszerűséggel készülnek.

T. cz. megrendelőknek a „Dr. Just“ Wolfram lámpákat félárban adom.

A legjobb hazai gyártmányu **Motorok** nálam rendelhetők meg.

Telefon, szobacsengő bevezetések jutányos áron

Fazekas Imre

Villamos-Világítási és Erőátviteli Vállalat, az egyesült izzólámpa villamossági r. t. képviselője

Iroda és raktár Piacz-u. 77.

Telefon sz. 567.

Telefon sz. 567.

Szabadalmazott szükségleti cikk vezérképviselője

agilis cégnek átadatik. Ajánlatokat „vezérképviselői“ jelige alatt **Goldberger A. V. hirdetési iroda Budapest, IV. Molnár-utca 38. továbbít.**

15121/1907. Tkv.

Árverési hirdetményi kivonat.

A debreczeni kir. törvényszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a Debreczeni első takarékpénztár végrehajtónak Szentjób László végrehajtást szenvedő elleni végrehajtási ügyében a kir. törvényszék területén levő a debreczeni 8616. sz. jkvben A + 1. sor 6742 hrsz. alatt foglalt ondódi szántóföldnek Szentjób László végrehajtást szenvedett tulajdonát képező fele részére 707 korona ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok, az 1908. évi márczius hó 4-ik napján délutáni 3 órakor a kir. tszék árverési termében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 70 kor. 70 fillért, készpénzben vagy óvadék-képes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A debreczeni kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság 1907. év december hó 11. napján.

Baróthy Béla, kir. tvszéki bíró.

Apr

1) szög 4
1) kisseb
dett min

Szikvizg
és ko

Vigyazo
igen
Béni

Nálam n
árakb
öltök,
nyege
hák,
tőkba

ennel
sát,
motor
nicke
zsebl
jegyz

Asszony
könn
kiadó

Vase
tos t
Deák

Kiadó e
kovo
hozva
a pia

Egy jó
kád

Sok pénz

Harma

100 Riz
100 Amb
100 Soro
100 Kuru
100 Tiszt
100 Janin
100 Magy
100 Hyg
100
25
100
100
1

Magánd
megf
bizha
Iskol

Nagy A
nos-u

Nagy k
lakás
lós u

Egy szo
felvé
utca
hetöl

4 szobá
magá
bérbe
utca

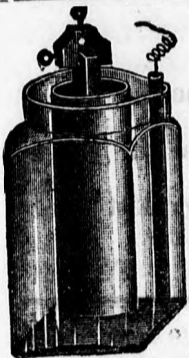
Apró hirdetések.

1) azóig 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér, a legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 8 fillér. — Vidéki tudakozásnál kassák válaszholókat csatolul.

Szikvizgyári elárúsító ügynök, gépkezelő és kocsisok felvételnek Teleki-utca 100.

Vigyázzon! Uraktól levetett óeska ruhákat igen tisztességes árban vesz Rósenberg Béni Bádógos-u. 4. sz.

Nálam ne vegyen készpénzért, mégis olcsóbb árakban kaphat férfi, fiu és leány felöltők, öltönyök, férfi és női ruhák, szőnyegek, paplanok, ágyterítők, Jäger ruhák, tükör, kép és butor nagy választékban Kaiser Salamon Hatvan u. 2.

Telefon 168. Telefon 168

Földvári L.

Debreceni Első Elektrotechnikai gyárvállalata Kossuth u. 1. Gyárt és árúsít mindenféle elektrotechnikai cikkeket. Berendez lakások, üzletek és gyárak részére. Villamos világítást, erőátvitelt, házi és magán telefonokat, villamhárítókat és villamos csengőket, ennek javítását és évi jókarban tartását, legutányosabban eszközl. Saját motorerővel berendezett, rézsiszolás, nickelezés és galvanizálás. Villamos zseblámpák K. 1.70-től. — Képes árjegyzék ingyen.

Asszonyok kiknek egész napjuk szabad, könnyű foglalkozást kaphatnak. Czim a kiadóban.

Vasestergályos és géplakatos tanoncok gépműhelybe főlvetetnek Deák Ferenc-utca 22.

Kiadó egy 4 szobás moderna uri lakás alkovek gázlusterrel, valamint egyéb hozzátartozó mellékkeliségekkel közel a piacshoz. Czim a kiadóba.

Egy jó karban lévő alig használt fürdő kád olcsón eladó. Czim a kiadóba.

Cigarettafőzők!

Sok pénzmegtakarítás: „Verge” egészségügyi szivarkahüvelyeket vásárolni!

Harmathynál Fűvészkeret-utca 14.

100 Riz hüvely 14 kr.	100 Pique hüvely 16 kr.
100 Ambre „ 14 „	100 Progress „ 16 „
100 Sorompó „ 14 „	100 Barna „ 14 „
100 Kurucz „ 12 „	100 Parafa 14 és 16 „
100 Tiszi „ 10 „	100 Nic mentes 14, 16 „
100 Janina „ 10 „	100 Kling kontra 08 „
100 Magy. verseny 10, 12 „	100 Arany „ 20, 25 „
100 Hygie „ 14, 16 „	Piccólo arany „ 25 „
100 db. Anti nicotin fadóbozban 16 kr.	
250 „ Anti nicotin „ 35 „	
100 „ Füstlehütővel „ 25 „	
100 „ Arany parafa „ 20 és 25 „	
1 „ Cigaretta töltő 6 „	

Vidékre (6000 db.) frankó küldés.

Magán-detektiv ajánkozik a legdiszkréttebb megfigyelésekre és nyomozásokra megbízhatóságról kezeskedve. Krámer József Iskola-u. 4.

Nagy Antal kárpitos és díszítő Arany János-utca 38.

Nagy kényelmű hét szobás parkettás utcai lakás májusra kiadó. Értekezhetni Miklós utca 33.

Egy szorgalmas s megbízható üzleti szolga felvétetik Neumann M. czégnél Piac-utca 51. szám a. Magas természetű s lehetőleg nőtlen előnyben részesül.

4 szobás uri lakás mellékkeliségekkel magános törzstiszt részére május 1-től bérebe kerestetik. Értekezhetni Kossuth-utca csendőrlaktanyában.

Sütéshez való méz

1 kilogram 1 korona

Deutschnál,

Piac-utca 38. — Hatvan u 9.

Mindenemü ruhák

TISZTÍTÁSÁT

és festését, szépen és jutányosan eszközl

Koncz József

gőzerőre berendezett kelmepestő és vegyészeti ruhatisztító intézete

DEBRECZEN,

Vár u. 3. szám, (zenede épület) és Batthyány-u. 2. sz.

Eladó új ház.

A város legforgalmasabb helyén eladó egy új ház 10 évig adómentes több uri modern lakással jövedelmez évenként 2200 koronát a ház eladási ára

15 ezer forint

a rajta levő teher 8 ezer forint. Czim a kiadóba.

„Mezőgazdasági Bank

mint szövetkezet

DEBRECZEN, Piac-utca 38. szám.

(Főposta mellett.)

Kölcsönöket folyósít:

Kezességi jótállás, betáblázás, életbiztosítási kötvény, vagy értékpapir fedezet mellett.

Debreczen, 1908. január hó.

Az Igazgatóság.

Törlesztéses

kölcsönöket

22—65 évre

földbirtokokra első helyi betáblázás

mellett engedélyez

A Forgalmi bank részv. társ.

Piac-utca 61. szám.

Muszhong-buziásfürdői

Szénsav-művek

ujonnan berendezve

kartelen kívül szállítanak azonnal bármily mennyiségű természetes vegyileg legtisztább folyékony

Szénsavat

a világhírű buziasfürdői szénsavforrásokból szódavizgyártáshoz, vendéglősöknek és egyéb ipari célokra. Össze nem tévesztendő mesterségesen előállított kevésbé kja dós szénsavval. Megbízható, szigoruan lelki. ismeretes kiszolgálás!

Buziasfürdői ásvány- és gyógyvizek

1/1 és 1/2 literes üvegekben.

~ Szív-, vese- és hólyagbántalmaknál utól nem ért gyógyhatás. ~

Előrendeléstől azonnal viz!

Felvilágosítással készségesen szolgál

Muszhong-buziasfürdői szénsavművek és ásványvizek szétküldési telepe Buziasfürdőn.

Sürgőnyozim: Muszhong, Buziasfürdő. — Interurban telefon 18. sz. Ügyes helyi képviselők kerestetnek.

Kulesár József

Bronzműves. DEBRECZEN, Szent-Anna-utca 6.

Készít mindenemü Sárgaréz és Bronzarukat, légszesz, acetylen és villamos csillárokat.

Csillárok átalakítását petroleum és légszeszről villamosra vagy légszesz és villamosra (combinálva) Ujjá tisztításokat és minden e szakmába vágó javításokat elfogad gyorsan, szakszerűen és jutányos árak mellett eszközl

a Hazai gázizzófény részv. társ. Debreczeni képviselője.

Állandó nagy raktár „Rádiumfény” és lefele égő gázizzóteszekben, üveghengerek, legújabb üngyújtók és egyéb felszerelési különlegességekben

Gyönyörű fényű kirakat és utcai lámpákban. — Jókarban tartást jutányos árban elfogad.

Meghívó. Az Általános Takarékpénztár Részvénytársaság II. évi rendes közgyűlését

1908. február hó 23-án délelőtt 10 órakor tartja Debreczenben saját helyiségében (Piacz-utca 32. sz.) melyre az intézet részvényeseit tisztelettel meghívja **az igazgatóság.**

Tárgysorozat:

1. A jegyzőkönyv hitelesítésére 3 részvényes kijelölése.
2. Az 1907. évi zárszámadás és mérleg megállapítása.
3. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság évi jelentése.
4. A tiszta nyereség felosztása iránti határozat.
5. Az osztalék kifizetése iránti határidő megállapítása.
6. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása.
7. Az alapszabályok 1, 16, 18, 42 és 56. §-ának módosítása.
8. Az üresedésben levő 5 igazgatósági tagsági hely betöltése 3 évre.
9. 1 felügyelő-bizottsági póttag választása 2 évre.
10. Esetleges indítványok tárgyalása.

Figyelmeztetés: Az évi mérleg, valamint az erra vonatkozó összes mellékletek az intézet helyiségében az üzleti órák alatt t. részvényeseink által megtekinthetők.

A közgyűlésen csak oly indítványok tárgyalhatók, melyek a közgyűlést megelőzőleg legalább 30 nappal az igazgatósághoz írásban beadattak.

A közgyűlésen szavazati jogát csak oly részvényes gyakorolhatja, kinek részvénye legkésőbb a közgyűlést megelőző év utolsó napjáig nevére iratott és a társaság részvénykönyvébe belet vezetve.

VAGYON.

Mérleg számla.

TEHER.

	kor.	fill.		kor.	fill.
Pénztári készlet	76334	84	Részvénytőke	1000000	—
Osztalék magyar bank girószámlán	7156	89	Tartalékalap	34065	22
Ingatlan	140726	86	Nyugdíjalap	3175	—
Váltó	3253888	33	Hitelegyleti biztosítéki alap	47150.	—
Értékpapír, ércpénz és szelvény	542962	23	Hitelegyleti tartalékalap	2346.	—
Folyószámlai adósok	896643	38	Ingatlan jelzálogteher	86687	28
Jelzálogkölcsonök	1126520	39	Engedményezett jelzálog kölcsönök	423398	34
Óvadékkölcsonök	158870	—	Betétek :		
Előlegek értékpapírokra	19195	—	a) könyvecskékre	1039515.	22
Hitelegyleti leszámított könyvkövetelések	10450	55	b) cheque-számlára	185404.	55
Külömbözők	14249	21	Folyószámlai hitelezők	1552115	47
Felszerelés	19000	—	Vi-szleszámított váltók	1773658	68
Alapítási költségek	6000	—	Különféle átmeneti tételek	54105	66
			Nyereség	70676	26
	6272297	68		6272297	68

VESZTESÉG.

Erdmény számla.

NYERESÉG.

	kor.	fill.		kor.	fill.
Igazgatóság és felügyelőbizottság tiszteletdíja	10500	—	Kamatjövedelmek	399622	91
Tiszti és szolga fizetések	24569	92	Adómentes értékpapírkamatok	16522	09
Házbér	8000	—	Váltóüzleti nyereségek	1908	93
Leírások :			Házjövedelem	1333	80
a) a váltók értékéből	1580.	—			
b) a felszerelés „	820.03	—			
Betéti kamatok	49624	67			
Visszleszámított váltók kamatai	226474	18			
Kamatadó	5253	37			
Adó és illeték	7980	13			
Nyugdíjjárulék és kamat	2131	63			
Hitelegyleti biztosítéki és tartalékalap kamatai	2794	95			
Üzleti költségek	8982	59			
Nyereség	70676	26			
	419387	73		419387	73

Debreczen, 1907. december hó 31-én.

Zih Géza
pénztáros

Fisch Lajos
ügyvezető-igazgató

Emerich Zsigmond
szégyvezető-főkönyvelő

Weszprémy Zoltán
elnök.

Aufrecht Vimos Dr. Balkányi Emil Dr. Bruckner Ernő Gara Alajos Gebauer Károly
Havas Emil Dr. Hegedűs Jenő Meisels Vilmos Riokl Antal Rósenfeld Salamon
Jelen mérleget és eredmény számlát az intézeti fő és segédkönyvekkel összehasonlítván azt azokkal mindenben megegyezőnek találtuk
Heller Béla Jónás Mór Lestyán Adorján Dr. Várady Szabó János Ungár Jenő
f. biz. tag. f. biz. tag. f. biz. elnök f. biz. tag. f. biz. jegyző.

Hoffmann és Kronovits könyvnyomdája Debreczen, Piacz-u. 49. — Kursweil János és Társa Budapesti festékgyáranak festékével